

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

Maii Die

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

MAIVS.

DE SANCTO SIGISMUNDO, REGE

BVRGVDIONVM, EX AIMONIO

lib. 2. *Historiæ Francorum* cap. 4.

IUNC temporis Sigismundus basilicam sanctorum Mauricij sociorumque eius magnis extruebat impensis, in loco nuncupato Agauno. Circa eundem quippe locum magnanimitatem suæ ostendit deuotionis, dum esset vir optimæ mentis, & sanctorum locupletator Ecclesiarum: Nam & prædiorum illi loco contulit copiam, & clericorum ordinem psallentium constituens, sanctæ religionis martyres propitios sibi adsciuit. Meminerat etenim, se coniugis per suasionibus deceptum vnicum amisisse filium. Quem dum illa odio prosequitur nouerca, intantum exosum fecerat patri, vt felle commotus iuberet eum puniri gladio. Nec multò post facti poenitentia ductus, secum ille reputans, quid sceleris admiserit, ad sepulcra sanctorum recurrens sapè, humique prostratus, eos ergà se clementissimos fore efflagitans rogabat, vt si quid minus perfectum, diuinæque maiestati aduersum in suis reperiretur actibus, id, eorum interuentu, iustus iudex, in hoc seculo potius, quàm in futuro puniret examine. Quam petitionem ad effectum iuxta votum peruenisse constat. Audiens quippe exercitum aduenire Francorū, instruit & ipse copiosam suorum manū, atque aduersus eos pugnaturus aciem dirigit. Congressione itaque facta, Francis acriter præliantibus, victi Burgundiones fugæ præsidio se committunt. Sigismundus verò cum tutelam sanctorum Agaunensium martyrum citato expereret cursu, à Clodomiro Francorū rege, qui eum persequebatur, captus, atque Aurelianus perductus carceri est mancipatus. Tunc beatus Auitus, qui in territorio eiusdem vrbis Abbatis fungebatur officio, rogare Clodomirum cœpit, nè tam excellentis nobilitatis, insignisque bonitatis virum neci traderet. Quod ille audire detrectans, cum in villa, cui Calumpnia nomen est, perduci, ac ibidem cum filijs capite cæsum in puteum projici iussit, de quo postmodum sublatur, atque ad Basilicam sanctorum Agaunensium deuectus martyrum, cum digno honore est sepultus. Quem sanctorum collegio Christum Dominum adnumerasse, idèò non ambiguum habetur, quòd fabricitantes qui que si pro remedio animæ ipsius, salutare fideliter fecerunt offerre sacrificium, continuo ab infirmitatis suæ liberantur incommodo.

De eodem ex Adonis Viennensis Chronico.

Hlodomirus & Childebertus atque Chlotarius fratres, contra Sigismundum & Gothmarum exercitum mouent. Cumque in aciem simul venissent, fugientibus Burgundionibus, Sigismundus cum ad sanctorum martyrum Agaunensium monasterium fugeret, comprehensus à Chlodomiro cum vxore & filijs suis necatur: & in puteum proiectus occultatur. Sed per reuelationem postea inde ab Abbate sanctorum martyrum leuatus, non longè ab Ecclesia eorum in monasterio, quod ipse construxit, vbi eorum corpora, scilicet Mauricij sociorumque eius sex millium sexcentorum sexaginta sex, posita sunt, honorificè sepultus est, vbi virtutibus postmodum & ipse claruit.

Ex annalibus Boëmia.

Carolus quartus Imperator amans patriæ S. Sigismundi exuias Pragam multis prodigijs inclytas transfuexit.

IN LAV.

SURIUS

q. ber.
Kober.
RVIII
5

DE SANCTISSIMA CRUCE DOMINI
 IN LAUDEM SANCTÆ ET VIVIFICÆ CRUCIS,
 SERMO BEATI IOHANNIS DAMASCENI.

Habetur libro quarto cap. 1. de Orthodoxa fide,
 Iacobo Billio interprete.

VERBVM Crucis, vt pereuntibus stultitia, ita nobis qui salutem consequimur, virtus Dei est. Spiritalis enim omnia diiudicat: animalis autē homo non percipit ea quæ sūt Spiritūs. Stultitia enim est ijs, qui per fidem ea non excipiunt, nec Dei bonitatem atque omnipotentiam considerant, verum res diuinas humanis ac naturalibus rationibus inuestigant. Diuinæ siquidem res omnes, & naturam, & sermonem, & cogitationem superant. Nam si quis animo voluat, quemadmodum, & quam ob causam, Deus omnia ex nihilo in ortum produxit, atque naturalibus rationibus id assequi cōtendat, haudquaquam profectō id comprehendet. Animalis enim & diabolica est huiusmodi cognitio. At si quis fide tanquam manu ductus, Deum bonum & omnipotentem, & verum, & sapientiam ac iustitiam præstantem reputet, omnia plana & æqualia, viamque rectam inueniet. Nam fieri sine fide non potest, vt quisquam salutem adipsificatur. Siquidem fide, tum humana omnia, tum spiritualia constant. Neque enim agricola sine fidem arum profcindit, nec mercator exiguo ligno vectus, animam suam furentibus maris vndis committit, nec matrimonia contrahuntur, nec denique aliud quicquam eorum, quæ hæc vita fert, suscipitur. Fide intelligimus cuncta Dei potentia ex nihilo in ortum producta esse. Fide omnia, tam humana, quam diuina, nobis exanimi sententia succedunt. Fides porrō nihil aliud est, quam assensio ab omni curiositate sententiæ dissita. Quamquam autem omnis Christi actio, ac miraculorum editio præclara, & diuina, ac mirabilis est: nihil tamen est omnibus, quod tantam admirationem excitet, atque eximia eius Crux. Neque enim vlla alia re peccatum deletum, primi parentis peccatum extinctum, infernus spoliatus, resurrectio donata, vis contemnendarum rerum præsentium, atque ipsius quoque mortis, nobis concessa, reditus ad veterem beatitudinem comparatus est, paradisi portæ patefactæ sunt, natura nostra ad Dei dextram confidet, filij denique Dei & hæredes facti sumus, quam Crucis Domini nostri Iesu Christi beneficio. Si quid hæc omnia Crux præstitit. Quicunque enim, inquit Apostolus, in Christum baptizati sumus, Christum induimus. Christus porrō est Dei virtus & sapientia. En quo pacto Christi mors, id est Crux, vera ac viuæ Dei sapientia & potentia nos conuestiuit. Dei autem virtus, verbum Crucis dicitur, vel quia vis Dei ac potentia, hoc est palma aduersus mortem, per eam nobis declarata est: vel quia, quemadmodum quatuor extremæ Crucis partes, per medium centrum, inter se coherent & constringuntur, ita per Dei potentiam, sublimitas, ac profunditas, ac longitudo, & latitudo, hoc est omnis tam visibilis quam inuisibilis creatura, continetur. Hæc nobis signi loco, in fronte data est, haud secus ac circumcisio Israël. Per hanc enim nos, qui fide præditi sumus, ab infidelibus distinguimur, atque agnoscimur. Hæc clypeus & armatura atque trophæum est aduersus diabolum. Hæc sigillum, vt nē exterminator Angelus nos tangat, velut scripturæ sacræ monumentis proditum est. Hæc iacentium excitatio est, stantium fulcimentum, infirmorum baculus, ouium virga, respicientium adminiculum, proficientium perfectio, animæ & corporis salus, malorum omnium depulsio, bonorum omnium causa, peccati extinctio, resurrectionis planta, vitæ æternæ lignum.

3. Maij.
 1. Cor. 1.
 1. Cor. 2.

Resū pro-
 creatio hu-
 manis rati-
 onibus cō-
 prehendi
 nō potest.

Hebr. 11.
 Fides in o-
 mni re nec-
 cessaria.

Quid sit
 fides.
 Quantum
 admiratio-
 nis habeat
 Christi
 Crux.
 Crucis be-
 neficia.

Rom. 6.
 Gal. 3.
 2. Cor. 2.

Per Crucē
 fideles ab
 infidelibus
 distinguū-
 tur.

Exod. 12. i.
 S. Crucis
 effectus.

Ligni Cra-
 cis adora-
 tio.

Psal. 136.

Hoc itaque ingentis sanæ precij lignum ac venerandū, in quo Christus seipsum sacrificij causa pro nobis obtulit, vt ex sancti corporis & sanguinis contactu sanctificatum, optimo iure adorari debet, clauicq; item, & lancea, & indumenta, ac sacra eius tabernacula, hoc est præsepe, antrum, Golgotha, Crux, viuificum sepulcrum, Sion Ecclesiarum arx, aliaque id generis, quemadmodum ait Dei parens Dauid, Introibimus in tabernaculum eius, adorabimus in loco, vbi steterunt pedes eius. Quod autem his verbis Crucem intelligat, argumento est id quod sequitur: Exurge Domine in requiem tuam. Comes enim Crucis est resurrectio. Nam si eorum, quo

m rum

SURIUS

q. d. b. r.
"vobis"
RVIII
5

rum amore flagramus, & domus nobis chāra est, & lectus, & vestis: quando magis
ca quae Dei ac Saluatoris sunt, per quae nobis salus parta est? Quin figuram etiam
praclarā ac viuificā Crucis adoramus, tametsi ex alia materia constructa sit: non
quod materiā colamus, (procul hoc absit) sed figuram, vt qua Christus designetur.
Matth. 24. Etenim ipse discipulos suos extremum alloquens, Tunc, inquit, apparebit signum
filij hominis in caelo, Crucem videlicet significans. Ac proinde Angelus ille resur-
rectionis nuncium mulieribus afferens, dicebat, Iesum quaeritis Nazarenum cruci-
fixum. Et Apostolus, Nos autem praedicamus Christum crucifixum. Multi enim
Christi ac Iesus sunt: at vnus duntaxat cruci affixus. Non dixit, lancea transfurcata
tum, sed, crucifixum: Quocirca nobis faciendum est, vt Crucis signum adoremus.
Vbi enim signum fuerit, illic quoque & ipse erit. At verò materia, ex qua Crucis fi-
gura conflat, siue aurū, siue eximij precij lapides sint, post figurā, si ita contingerit,
euerfionem, haudquaquam adoranda est. Quamobrem omnia, quae Deo dicata at-
que consecrata sunt, ita adoramus, vt cultum ac venerationem ad eum referamus.
Enimvero lignum illud vitae, quod à Deo in paradiso constitit est, praclarā Crucis
figuram gessit. Quoniam enim morti per lignum aditus paterat, consentaneum
erat, vt per lignū quoque vita & resurrectio donaretur. Quin Iacob, cum adorato
virge fastigio, cancellatisque manibus, filijs Ioseph bene precaretur, Crucis signum
apertissime delineauit. Atque idem etiam indicarunt, & virga Moisaica in Crucis
figurā efformata, ac mare feriens, atque Israëlī salutē afferens, ac cōtra Pharaonem
aquis mergens, & manus in Crucis formā extensae, atque Amalecitas in fugam ver-
tentes, & aqua amara, ligno edulcata, & rupes fracta, laticesque fundens, & virga
Aaroni sacerdotij dignitatē faciens, & actus in ligno de serpente, velut mortuo
& extincto triumphus (ligno nimirum salutem ipsi afferente, qui mortuum hostem
cernunt, hoc est Christum in carne, peccati prorsus ignara, Crucī affixum esse cre-
dunt) & magnus ille Moses illud inclamans, Videbitis vitam vestrā in ligno pen-
dentem ob oculos vestros: ac denique Elia, Tota die expandi manus meas ad po-
pulum contumacem & contradicentem. Qui hoc lignum adoramus, vti nam ad
Crucifixi Christi partem perueniamus, Amen.

VITA S. IOB PER D. ISIDORVM EPISCO-
PVM HISPALENSEM SCRIPTA. HABETVR IN
libro eius de patribus veteris testamenti.

10. Maii.
S. Iob quar-
tus Idumae-
orum Rex

Iob filius Zare de Bosra, Rex Idumaeorum quartus post
Efa, successor Bale filij Beor, homo gentilis, fidelis, stabi-
lis, humilitate summus, hospitalitate praecipuus, in discipli-
na mansuetus, in elemosynis largus, diues in censu, exem-
plum factus egenis, locuples in liberis.

Patientia
eius in ad-
uersis.

Obit eius

Quibus repente orbat, tentationi traditur, sed contra
tentationem fide religionis armatus, fit gloriosus in cer-
tamine, æquanimis in dolore: damna rerum pertulit, fune-
ra pignorum doluit, corporisque vulnera patienter exce-
pit, & inter supplicia semper Deum glorificauit, mala sua sapienter sustinuit, con-
iugis verba & amicorum ratione superauit. Pro tanta virtute sapientiae, duplici in-
fine subleuatur remuneratione, & post rerum casum multiplici claritate donatur.
Nam post noctis tristitiam diem genuit. Post foetorem vlcera calliæ odore fra-
grauit: sed & post abiectionem eorum inunctionem Regni promeruit, & subium
in acceptum laudis assumpsit. Vixit autem post plagam centum septuaginta & octo
annis, & mortuus est, atque sepultus in regione sua. Hunc verò Hebraei asserunt
non fuisse de genere Efa, sed de Nachor fratris Abrahæ descendisse stirpe, & fuisse
eum temporibus Patriarcharum. Nachor enim genuit Hus, de cuius stirpe
Iob creditur generatus, secundum quod in exordio volu-
minis eius notatur, inquit: Vir erat in
terra Hus, nomine Iob.

VITA

DE S. IOB PROPHETA. 135
VITA SANCTI IOB PER D. ZENONEM

EPISCOPVM VERONENSEM SCRIPTA. EST

sermo 15. libri secundi Sermonum eius.

Acra historia, fratres dilectissimi, ad hoc nobis est tradita legenda narratio, vt maiorum, si fieri potest, saltem aliqua ex parte morès imitemur, si non possumus imitari virtutes. Tanta enim probitate vixerunt, vt pars felicitatis sit nõsse quid fecerint.

Igitur Iob vir fuit iustus & verax, ab vniuersis concupiscentijs huius mundi segregatus: conuersatione limpidus, mente limpidior, vsque adeo circumspèctus atque irreprehensibilis, vt Dei sit testimonio collaudatus. Vndè non immeritò beatus beata vita fruebatur. Nanque erat illi splendidissima domus, diues centus, diues quoquè numerus liberorum, & quod est parentibus gratum vtriusque sexus, & inuicem se amantium: quorum pro numero Deo diuturnas hostias offerebat. Tanto autem puritatis & fidei erat muro munitus, vt non auderet eum tentare diabolus, nisi à Deo iussus.

Iam hìc consideratè, fratres, quemadmodum scelerit incitatus, qui ferri non potest blandus. Igitur famigerabile committitur prælium, illinc diabolus horrèdum totis intonans armis, ministrisque insuper suis in auxilium concitatis, terribili increpans tuba prædonum, quæ corda face furiali succensa, impetibus crebris passim rotas hominis Dei facultates inuadit. Subitò rapina, igne, ferroque vniuersa vno momento disperdit. Hinc Iob alta fidei radice robustus, tot nuncijs lugubribus tonditur, nec mouetur, sed tantum benedicit Deum, facultatesque suas contemnendo custodit.

At vbi diabolus aggressurus tantis nihil se profecisse cognoscit, omnem impietatis suæ rabiem in filios eius effundit. Nam cum solito more vnanimis vnà epularentur in domo, subitò concussis toto nixu quatuor angulis eius, in confusam molem parietibus tectisque labentibus, illam sanctissimam fratrum cohortem fepellit antequàm iugulet. Taleq; est commentus impietatis excidium, vt in illa vnus funeris turba, paternus dolor non sufficeret orbitati. Cum nescit quem primum plangat, quem priorem inueniat, cui primum iustitiam crudi funeris soluat. Quo nuncio accepto, Dei seruus scidit vestimenta sua, non vt Deo inuidiam faceret, sed vt expeditius cum hoste pugnaret. Contempsit denique in perditis facultatibus diuitem, dissimulauit in amissis liberis patrem, in pœna sui corporis iustum. Nanque summo capitis à vertice vsque ad imos vngues pedum, plaga inimici percussus, pulosis vlceribus non distinctum, sed totus vnum vulnus est factus.

Veruntamen in his omnibus nihil aduersus Deum improbè loquitur. Non vxi ori illicita suadenti succumbit. Non amicis insultantibus cedit, sed victor crudelitatis, & impietatis, in sterquilinio foetido scaturiente vermibus sedet, quasi nihil passus, sed solo Dei timore contentus. O felix vir, qui mira patientia Deum promeruit, diabolum vicit, sanitatem recepit, facultates liberosque suos non perdidit, sed mutauit. Iob, quantum intelligi datur, fratres charissimi, Christi imaginem præferbat. Denique comparatio inducat veritatem.

Iob iustus dictus à Deo est: ipse iustitia, de cuius fonte omnes qui beati sunt gustant. Ecce enim de ipso dictum est: Orietur vobis sol iustitiæ. Iob verax est appellatus. Adest vera veritas Dominus, qui ait in Euangelio: Ego sum via & veritas. Iob diues fuit. Et quid dicitur Domino, cuius sunt omnes diuites serui, cuius est orbis totus, omnisque natura, beatissimo Dauid dicente: Domini est terra, & plenitudo eius, orbis terrarum, & vniuersi qui habitant in eo. Iob diabolus ter tentauit. Similiter Euangelista perhibente, & Dominum ter est tentare conatus. Iob facultates quas habuit, amisit: & Dominus caelestia sua bona, amore nostro neglexit: pauperem que se fecit, vt nos diuites faceret. Iob filios furens diabolus interemit: & Domini filios prophetas infanus populus pharisæus occidit. Iob vlceribus maculatus est: & Dominus sumendo carnem, totius humani generis peccatorum est foribus obsoletatus.

Iob vxor sua hortatur, vt peccet: & Dominum, vt corruptelam seniorum sequatur;

S. Iob egre
giæ virtu-
tes.

Ecce in lege
naturæ
sacrificiū.
Quare ergo
lex gratiæ
nullū
habet sacri-
ficium?

Iob in ad-
uersis Deo
benedicit.

Filij eius à
dæmone
occiduntur.

Peccatur
peccato vlti-
mo.

Christi i-
maginem
præferit.

Malach. 4.
Iohan. 14.

Psal. 23.

Matth. 4.

tur, synagoga compellit. Iob amici sui insultasse perhibentur: & Domino sui facer-
 dotes, sui insultare cultores. Iob in sterquilinio pleno vermibus seder: Domi-
 nus quoque in verò sterquilinio, id est, in huius mundi cœno versatus est, inter ebul-
 lientes diuersis sceleribus ac libidinibus homines qui veri sunt vermes. Iob & sa-
 nitatem recepit & facultatem: & Dominus resurgens non sanitatem tantum, sed
 immortalitatem in se credentibus præstitit, dominiumque totius naturæ recupera-
 uit, sicut est ipse testatus dicens: Omnia mihi tradita sunt à patre meo. Iob vicarios
 filios genuit: Dominus quoque post prophetas filios, sanctos apostolos procreauit.
 Iob beatus quicuit in pace: Dominus autem manet benedictus in æternum ante se-
 cula, & à seculis, & in cuncta secula seculorum, Amen.

ITEM DE SANCTO IOB, PER DIVVM AMBROSIVM
*Episcopum Mediolanensem, Ex libro primo Offi-
 ciorum eius, Cap. 39.*

Sancti Iob
 enomiū.

Quid sancto Iob, vel in virtute defuit, vel in vitio obrepit? Quomodo
 laborem agritudinis, frigoris, famis, pertulit? Quomodo desepit salu-
 tis periculum? Nunquid rapinis diuitiæ coaceruata, de quibus tanta in-
 opibus affluebant? Nunquid avaritia, census, aut voluptatis studia, cu-
 piditatesque excitauit? Nunquid trium Regum iniuriosa contentio, vel seruorum
 contumelia in iram excussit? Nunquid gloria sicut leuem extulit, qui imprecaba-
 tur grauiam sibi, si vnquam vel non volūtariam celauisset culpam, vel reuerentius esset
 multitudinem plebis, quo minus annuntiaret eam in conspectu omnium? Neque
 enim cōsentaneæ sunt vitij virtutes, sed sibi constant. Quis igitur tam fortis, quam
 sanctus Iob? Cui secundus adiudicari potest, qui parem vix reperit?

VITA SANCTORVM HILARI ET OLYBRII
 CONFESSORVM RAVENNATVM, VT HABETVR
*tertio libro historiarum Rauennatum Hieronymi
 Rubi historiographi doctissimi.*

13. Maij.

Beatus Olybrius
 monachus.

HRAESIDENTE Symmacho Romanæ, Aureliano ve-
 rò Rauennati Ecclesiæ, Olybrius quidam Rauennas, vir no-
 bilissimus, maximaque cum auctoritate, tum potentia, nō
 absque opinione sanctitatis, monachus factus, in Galiga-
 tensi cœnobio vigeat. Cùm enim per hos dies adolescens
 Etruscus Hilarus nomine diligentius Deo operam & stu-
 dium nauaturus, passibus mille iuxta vicum Galigatam
 Rauennatis diœcesis, in præcelso atque edito monte, sub
 quo Vitis amnis defuit, ab incolis, vt aliqui arbitrantur,
 bicus appellatus, se se constituisset, iamq; adolescentis fama summa celebritate ab
 omnib; audiretur, Olybriusq; Rauennas patritius cacodæmone arreptus miser af-
 flicteretur, & omnia incassum remedia expertus fuisset: repente dæmon vi diuina
 impulsus, exclamare, donèc non adduceretur ad puerum Dei Hilari, se inde nunq;
 dicessurum. Vxor omnique familia tum desente, interrogatus dæmon, quifnam is
 esset adolescens, atq; vbi commoraretur, manere illum in monte ac solitudine res-
 pondit, eumque monrem ad Bidentis amnis ripam esse, vbi sibi edificasset Hilarus
 templum, & ibidem die noctuq; in Dei laudibus & contemplatione rerum diuina-
 rum vitam ageret: duos & viginti annos esse natum, breui statura, modica barba,
 pilis tunc primùm prodeuntibus, assidueque cælitibus comitibus vti. Quibus ac-
 ceptis omnis familia cum Olybrio ad Hilari profecta, vbi à loco, in quo tum fortè
 Hilarus Deum orabat, quæritum iactus lapidis est, procul fuisset peruentum, gemens
 dæmon, magnoque concussus timore, cursu rapidissimo ad Hilari properauit:
 à quo inde eadè pulsus est. Olybrius immortalibus Deo primùm, deindè Hilari
 gratijs, vnà cum coniuge ac omni familia actis, petere, vt vitæ piæ traducenda re-
 gulam normamq; sibi præscriberet: quod Hilarus cernens, & præ gaudio lachry-
 mans, postquam legem Christi Dei edoctus omnes illos, per dies aliquot, fuit, à sa-
 cerdote

Ex hoc lo-
 co perpen-
 de, quantæ
 fuerit a-
 pud Deum
 sanctitatis
 beatus Hi-
 larius.

Eiicit dæ-
 monè ab
 obfessio.

SURIUS

q. ber-
 nober
 RVIII
 5

cerdote, illac forè transeunte, qui Arretio Rauennam pergebat, iussit Olybrium eiusque familiam, hominum circiter nonaginta, id flagitantes, sacra baptismatis vnda expiari, quemadmodum ex vita Hilari, à Paulo eius discipulo scripta, cognoscipote.

Multos eò uertit ad Christum.

Tertio post die Eustasia, Olybrij vxor, ex hominum vita migravit. Olybrius vnà cum Iunio & Eunomio filijs, sumpto cucullo, monachus ibidem factus, prædia sua omnia illi cœnobio dono tradidit: vndè non modò omnibus monachis, qui iam ad Hilarum multi conuenerant, abundè victus suppeditabatur, sed multum etiam pecuniæ erogabatur viduis, pupillis, atque alijs egentibus. Verùm tâta solitudinis, ab Hilario atq; Olybrio plurimum experite, quies, ab Theoderico Rege perturbata est, qui ad eas radices Apennini, vndè, vt aliqui putant, Rauennam aquam adduxerat, iuxta Bidentem amnem, ædes sibi magnificas, quò secedere interdum solebat, construxit. Cœpit enim frequentari Hilari cœnobium: ex quo tamen Hilarus id fructus collegit, quòd familiares Regis aliquor, viros nobiles, Christi ab se legem ac præcepta edoctos, monachos fecit, in diesque faciebat, cum vir impius quidem Theoderico nunciat, præcepta Regia Hilarum cõtemnere, multos ex familiaribus abalienare, ad seque adducere: & aliquorum suspicionem esse, per eum modò collecta egregiorum ac præclarè audacium satis magna manu, plerosque ex ipsis repetino factò impetu, Regni illius tranquillitatem ac pacem perturbaturos.

Itẽm multo ad eius cœnobij confluunt, monachi futuri.

Falsò accusatur apud Regem.

Rex vehementer his cõmotus, centuriones quatuor cum suis militibus mittit, qui Hilarum capiant, ad seque pertrahant. Verùm milites ad prædiolum cœnobio propinquum cum venissent, in vallemque descenderent, Hilarianã familiam prædati, Hilario Deum rogante pro suorum incolumitate, aliam viam ingressi, biduo, quò tendere, incerti, per eos montes vagati sunt. Quamobrẽm percitus ira maiore, conscenso equo Theodericus ad virum Dei adit: ceterum ad monasterij septa cum peruenisset, equus subsistens, nullo vnquam potuit calcarium, aut verberum impetu propelli. Intellexit Theodericus vi diuina id fieri, esseque virum illum sanctissimum, & falsa sibi relata fuisse. Misit itaque ex suis senatoribus duos, qui suppliciter virum sanctum rogarent, ad Regem vt accederet. quod quidem fecit Hilarus libenter, eumque Rex benignè complexus, secum in Hilariano antro comedit, ab eoque die tanta veneratione hominem est profecutus, vt multis cœnobium prædij ditauerit. Vbi Hilarus, cum Olybrium Rauennatem in cælum præmisisset, vita sanctè acta, multisque miraculis editis clarissimus, annos natus octuaginta duos, tertio Idus Maij, mane, in cælum ipse quoque discessit: ibidemque eius corpus sanctum à monachis suis ad sepulturam datum est: teste, vti supra memorauimus, Paulo, ex ipsis monachis vno, qui e. us vitam, vndè hæc excerpimus, descripsit.

Egregium sanè miraculum.

Multa veneratione cum colit Theodericus Rex.

Sanctè obit.

MIRACVLA BEATI BANDELIJ MARTYRIS, PER D. GREGORIVM TVRONENSEM ARCHIEPL

scopum scripta. Habentur in eius libro de gloria martyrum cap. 77.

ST apud Nemausensis vrbs oppidum Bandelij martyris gloriosum sepulcrum, de quo sapius virtutes manifestantur. Ex quo sepulcro laurus orta, & per parietẽ egres. sa, arborem foris fecit salubri coma vernantem. Quod sæpè loci incolæ in multis infirmitatibus habere cælestè remedium sunt experti. Pro quib; virtutum beneficijs cum plerunquẽ nudaretur à folijs, vel ipsa quodammodò cortice arida est effecta. Vndè quia morbos ab ea multarum infirmitatum diximus depelli, longum fuit singulos quosque memorari, ideo hæc sufficere putauit, quod ea medicamenta largiendo, aridã effectam dixi. Nam fertur celebre, à negociatore quodam in Oriente de his folijs deportatum pignus fuisse, sed priusquam portum negociator attingeret, energumenus in ecclesia adire Bandelium martyrem orientalem plagam audientibus populis declamauit. Ostendit autem beatus martyr & in alijs virtutem suam.

Maij 20.

Quantam Deus sanctis suis præstat virtutem, si etiã arbor è sepulcro martyris egrediens, infirmitates languidorum sanati

Aram verò Theodorici Regis Italici dux dum in Arelateni vrbe resideret, extitit ei quidam archipresbyter parochiæ Nemausensis inuisus. Tunc feruens felle

m 3. contra

contra eum misit pueros, dicens: Ire quantocius, & ligatis pedibus ac manibus adducite eum cum vi, vt cognoscat quod sum dominus regionis huius. At illi non inrelligentes archipresbyterum, putauerunt quod archidiaconem iussisset adduci. Et ascensis equis venerunt ad urbem, interrogantesque de archidiacono, digito eis ostensus est. Erat enim hic Iohannes nomine, valde religiosus, & in archidiaconatu suo studium docendi paruulos habens, apprehensumque pueri ligatis manibus ac pedibus, suo sub aluo equi adduxerunt eum, sed non desijt virtus martyris aluonopro, prio subuenire. Pueri verò iuxta ipsam portam cum eo mansionem habuerunt, quia iam obscuratis pro nocte portarum valuis ingredi non potuerunt. In ipsa verò nocte duce obdormiente, adstitit ei archidiaconus per visum dicens: Quid tibi homo culpabilis extitit, quod me in hanc humilitatem redactum cum tali iussisti iniuria accersiri? Verè dicam tibi, quia non effugies iudicium Dei.

At ille expergefactus, confternatusque metu, exclamat suis, Inquirete si pueri quos Nemausim direximus iam, venerunt: interrogantesque de muro vrbs, responderunt se adesse cum homine. Renunciant nuncij quæ audierant. Confestimque dixit: Exhibete ad me hominem quem adduxistis. Quod cum factum fuisset, adspiciens eum dixit, timore perterritus ait: Archipresbyterum ergo adduci præceperam, non archidiaconem. Et prostratus ad pedes eius, ait: Indulge quæso iniuriam delicti huius, quia non est in conscientia mea, vt hæc passus fuisset. Et statim dignis honoratum muneribus remisit ad urbem, quem in tanto amore pro ipsa martyris reuerentia dilexit in posterum, vt decedente vrbs illius sacerdote, ipsum sacerdotem mandaret institui. Sed nec archipresbyterum amplius inquiri iussit. O magna vite martyris, quæ per innocentis iniuriam noxium absoluit à poena: impletumque est illud Apostoli, Quia diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, cum hæc iniuria gradum huic construxit, quem scanderet ad regendam Ecclesiam Dei.

Quidam archidiaconus virtus, meritis S. Benedicti liberratur.

Rom. 3.

VITA BREVIS S. MARTIANI RAUENNATIS ARCHIEPISCOPI, VT HABETUR PRIMO LIBRO *historiarum Hieronymi Rubei de gestis Rauennatum.*

22. Maij. Eius vita habetur 23. Iulij. Tom. 4.

ANCTVS Apollinaris Rauennatum Apostolus, diuinitus factus certior, fore, vt breui Rauenna exularet, ac subita opprimeretur calamitate, capiteque oppugnaretur: ne Rauennatem ecclesiam absque pastore relinqueret, duodecimo postquam accesserat anno, sacerdotes binos instituit Aderitum & Calocerum, Diacones verò Martianum virum nobilissimum & Eleochadium summum philosophum. Cæso igitur Apollinare, post Eleochadium in Rauennati Archiepiscopatu Martianus, à Deo demissa columba electus, sufficitur: natus sublimi loco, vir in primis piè, iustè, ac temperanter vitam degens: tanto concitus ardore animi, vt Christum prædicans, in animis Rauennatum ardentibus amorem excitaret omnium virtutum: multi que nullis rerum aduersarum ictibus frangi, neque oppugnationibus nefariorum de gradu pietatis desicperint, sed calamitates omnes, tandemque necem pro Christo libenter pertulerint. Plurimos sacris initiavit: cumque rerum admirabilium gloria clarissimus esset, cælestium in patriam abiit vndecimo Calendas Iunij: atque vti ex verustissimis scriptis collegimus, in D. Eleocladij sepultura traditus, anno Domini septimo & vigesimo supra centesimum, scilicet Aelius Hadrianus imperaret.

S. Martiani miraculose curatur Episcopus.

Sic obit.

SURIUS

q. ber
"Kober"
RVIII
5

DE S. QVADRATO EPISCOPO. 139
VITA B. QVADRATI ATHENIENSIS
 EPISCOPI APOSTOLORVM DISCIPVLI, PER DIVVM
Hieronymū presbyterū scripta. Habetur in libro eius de Viris illustrib.

QVADRATVS Apostolorum discipulus, Publio Athenarū 26. Maij.
 Episcopo ob Christi fidem martyrio coronato, in locum eius
 substituitur, & Ecclesiam grandi terrore dispersam, fide & indu- S. Quadratus ordina-
 tur Episcopus.
 stria sua congregat. Cumq; Hadrianus Athenis exegisset hyemē,
 inuisens Eleusinam, & omnibus penē Græciæ sacris initiatus, de-
 disse occasione[m] his qui Christianos oderant, absque praecepto
 Imperatoris vexare credentes: porrexit ei librum pro religione
 nostra compositum, valde vtilem, plenumq; rationis & fidei, & Apostolica do-
 ctрина dignum: in quo & antiquitatem suæ ætatis ostendens, ait, plurimos à se visos
 qui sub Domino varijs in ludæa oppressi calamitatibus sanati fuerant, & qui à mor-
 tuis resurrexerant.

I V N I V S.

DE S. MARTIALE EPISCOPO LEMOVICINENSI, VT HABETVR IN LIBRO DE GLO-
 RIA CONFESSORVM S. GREGORII TURONEN. EPISCOPI CAP. 27.

MARTIALIS sanctus Episcopus à Romanis missus Iunij 2.
 Episcopis, in vrbe Lemouicina predicare exorsus est. Euer- S. Martialis fit Episcopus.
 sisque simulacrorum ritibus, repleta iam credulitate Dei
 vrbe, migravit à seculo. Erant tunc temporis cum eo duo
 Presbyteri, quos secum ab Oriente adduxit in Gallias. Ve-
 rum vbi completi sunt dies eorum, vt & ipsi vocarentur
 de hoc seculo, coniunctis sarcophagis, in eadem crypta, in
 qua sanctus Episcopus, sunt sepulti. & vnus quidem parie-
 ti proximus, alter verò contiguus erat, super terram tamē
 vterque stabat, sed non poterat alteri propter illum, qui primus erat, honor impen- Ecce quomodo anti-
 quitus sancti honorabatur.
 di, hoc est, non ipsa palla expandi poterat, non lumen accendi. Quòd cum incola
 loci molestè ferrent, quodam mane accedentes ad cryptam, inuenerunt sepulcra
 diuersis parietibus esse locata, & sic accessus liber ad vtrunque sepulcrum patuit.

**VITA SANCTI BENNONIS MISS-
 NENSIS ECCLESIAE DECIMI EPISCOPI, ET CONFESSO-
 RIS, VITAE SANCTITATE & MIRACULORUM GLORIA PRAECLARI, CONSCRIPTA PER HIERO-
 NYMUM EUSEBII SACRORUM CANONUM LICENTIATUM. EPISTOLAM VERÒ
 DEDICATORIAM, & INDICEM CAPITVM, PRO MORE OMNIFIMVS,
 QUOD AD VITAE HISTORIAM NON
 PERTINENT.**

P R A E F A T I O.

Beatissimi patris Bennonis Bennopolitani, insignis Ecclesie Miss-
 nensis decimi quòdam Episcopi vitam descripturus, operæ pre-
 cium duxi ante omnia vrbis ipsius Missnæ situm, originem ac ve-
 teris ecclesiasticae disciplinae, in hac vsque tempora seruata ve-
 stigia, literis demandare: tum quòd id à nemine prius attenda-
 tum: tum quòd indignum sit, eam vrbem apud exteros esse in-
 cognitam, quæ caput & mater est populi Missnensis, Germano- Populi
 Missnensis
 praefati.
 rum omnium (quod cum pace tamen aliorum dixerim) facile principis: nedum
 m 4 foli